

PRIMJEDBE NA PRAVILNIK O MINIMALNIM ZDRAVSTVENIM I SIGURNOSNIM ZAHTEJVIMA KOJI SE ODOSE NA IZLOŽENOST RADNIKA RIZICIMA KOJI POTJEČU OD ELEKTROMAGNETSKIH POLJA

S obzirom da Članak 2. navodi da „Pravilnik sadrži odredbe koje su u skladu sa Direktivom 2013/35/EU Europskog Parlamenta i Vijeća od 26.lipnja 2013“, skrećemo pozornost na kršenje točke br.8 navedene Direktive.

Direktiva 2013/35/EU EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA od 26.06.2013.g definira minimalne zdravstvene i sigurnosne standarde za izloženost radnika rizicima elektromagnetskih polja. U točki 8. spomenute Direktive izrijekom je naglašeno da „provedba Direktive ne **smije služiti kao opravdanje za nazadovanje** u odnosu na situaciju koja trenutačno prevladava u svakoj državi članici“ (<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013L0035&from=HR>).

U vrijeme donošenja navedene Direktive u Hrvatskoj je bio na snazi Pravilnik o zaštiti od elektromagnetskih polja NN 98/11.

1. Usporedbom graničnih razina referentnih veličina iz Pravilnika NN98/11 (Prilog 2, Tablica 1) i vrijednosti upozorenja izloženosti električnim poljima od 100 KHz do 300 GHz (Tablica B1) predloženog Pravilnika vidljivo je bitno nazadovanje u odnosu na situaciju koja je bila u Hrvatskoj u vrijeme donošenja Direktive. U novom Pravilniku predlažu se dvostruko više vrijednosti za jakost električnog polja u frekvencijskom spektru 10 MHz-300 GHz.

Tablica 1. Usporedba graničnih razina referentnih veličina iz Pravilnika NN98/11 i predloženog Pravilnika.

	Pravilnik NN98/11	Novi Pravilnik
$10 \leq f \leq 400 \text{ MHz}$	28	61
$2 \leq f \leq 6 \text{ GHz}$	61	140
$6 \leq f \leq 300 \text{ GHz}$	61	140

Smatramo da se, u skladu s točkom br.8 spomenute Direktive, granične razine izloženosti radnika ne bi smjele podići na maksimalnu razinu koju dopušta Direktiva. U točkama br.6 i br.7 Direktive navedeno je da se „ne uzimaju u obzir dugoročni učinci, uključujući moguće kancerogene učinke“ a u točki br.8. naglašava se da se radi o minimalnim zahtjevima te se ostavlja državama članicama mogućnost zadržavanja ili donošenja povoljnijih odredbi za zaštitu radnika/radnica.

2. U Pravilniku NN 98/11 propisivao je vremensko ograničenje do 8 h dnevno za boravak radnika u području profesionalne izloženosti (Članak 2, stavak 21). U novom Pravilniku nije propisano vremensko ograničenje izloženosti. Smatramo da bi trebalo zadržati ograničenje do 8 sati dnevno.
3. U Pravilniku NN 98/11 bili su propisani uvjeti koji se moraju zadovoljiti u slučaju elektromagnetskih polja više frekvencija. U novom Pravilniku u Poglavlju 2, Članak 5, stavak j) i stavak k) kao obaveza poslodavca navedena je procjena rizika kod istovremene izloženosti raznim izvorima, te istovremene izloženosti poljima različitih frekvencija. U Pravilniku nisu dane smjernice za tu procjenu, iako se na njih poziva u Napomeni B1-2. U Napomeni B1-2 stoji „Za multi frekvencijska polja analiza se temelji

na zbrajanju, prema objašnjenjima iz praktičnih smjernica iz članka 14“. Pravilnik završava s Člankom 11, Članak 14 u njemu **NE POSTOJI**. Smatramo da se, u skladu s točkom 14 c Direktive u Pravilniku moraju definirati „metode ponderiranog vrha za niskofrekventna polja i zbrajanja polja različite frekvencije za visokofrekventna polja“.

4. U točki br.9 Direktive traži se da se predvide učinkovite kazne za kršenje nacionalnog zakonodavstva donesenog na temelju spomenute Direktive. Smatramo da u Pravilnik treba ugraditi sankcije za njegovo kršenje.
5. Članak 5. stavak 1. **Poslodavac je dužan Hrvatskom zavodu za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu dostaviti podatke o svim radnicima za čija je mjesta rada procijenjen velik rizik izloženosti elektromagnetskim poljima**. Potrebno je definirati rok u kojem u kojem poslodavac mora dostaviti podatke o radnicima za čija je mjesta rada procijenjen velik rizik izloženosti elektromagnetskim poljima, koliko često mora dostavljati te podatke te rok u kojem mora ažurirati podatke u slučaju promjene.
6. Članak 5. stavak 7. **Procjena rizika može sadržavati obrazloženje poslodavca prema kojem zbog prirode i raspona rizika koji se odnose na elektromagnetska polja nije potrebna daljnja detaljnije procjena rizika. Procjena rizika se redovito ažurira, posebno ako je došlo do značajnih promjena zbog kojih može zastarjeti ili ako rezultati zdravstvenog nadzora iz članka 9. ovoga Pravilnika pokažu da je to potrebno**. Potrebno je pojasniti što znači da se procjena rizika „redovito ažurira“, odnosno barem navesti minimalan broj obveznih ažuriranja u godini.
7. Članak 6. stavak 9. **Kod primjene članka 4. stavka 3. i 4. ovoga Pravilnika te kada radnici prijave kratkotrajne simptome, poslodavac, ako je potrebno, ažurira procjenu rizika i preventivne mjere**. Potrebno je preciznije definirati obavezu poslodavca vezano za ažuriranje procjenu rizika i preventivne mjere jer termin „ako je potrebno“ ostavlja mogućnost proizvoljnih tumačenja.